

VIITE: Sininauhaliitto ry:n lausunto Hallituksen esityksestä alkoholilain erityisesti ikääntyneen väestön näkökulmasta (HE 100/2017vp)

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

HE:ssä on perusteltu varsin ansiokkaasti uudistuksen haitallisia vaikutuksia sosiaaliseen hyvinvointiin ja terveyteen, myös ikäihmisten näkökulmasta.

Ikääntyneiden alkoholinkäyttö ja siitä aiheutuvat ongelmat ovat lisääntyneet 1980-luvulta lähtien. Taustalla ovat HE:ssäkin esiin tuodut elinajanodotteen kasvu ja sotien jälkeen syntyneiden suurten ikäluokkien ikääntyminen. Suuret ikäluokat ovat tottuneet käyttämään alkoholia arkipäiväisemmin kuin heitä edeltäneet sukupolvet, mikä näkyy tämän päivän ikääntyneiden alkoholinkäyttötavoissa.

Alkoholi vaikuttaa ikääntyneen kehossa eri tavalla kuin nuoremmalla ihmisellä. Ikääntyessä elimistön vesipitoisuus pienenee ja rasvapitoisuus kasvaa. Koska alkoholi jakautuu elimistössä sen sisältämään veteen, alkoholin aiheuttamien haittojen riski on ikääntyneellä suurempi (ikäntyneen ihmisen veren alkoholipitoisuus on suurempi pienemmällä määrällä alkoholia kuin nuorempana). Paitsi ikääntyminen myös päihtymys lisää tapaturmien kuten kaatumisen riskiä ikääntyneillä.

Vaikka alkoholikuolleisuus on yleisellä tasolla kääntynyt laskuun Suomessa, 65 vuotta täyttäneillä alkoholikuolleisuus on päinvastoin ollut kasvussa viime vuosina. Tätä selittää ikääntyneiden alkoholiongelmien yleistymisen ja se, että suuret ikäluokat ovat ylipäänsä kasvattaneet ikääntyneiden määrää Suomessa sekä suhteellisesti että absoluuttisesti.

Koska elinajanodotteen kasvu ja lisääntyvä ikääntyneiden määrä on jo muuttanut ja tulee muuttamaan koko Suomen väestörakennetta, alkoholilain kokonaisuudistuksen vaikutukset tullevat näkymään korostetusti ikääntyneessä väestössä. Kuten HE:ssä todetaan, suurten väestöryhmien huono terveys heikentää koko väestön keskimääräistä terveyden tasoa.

Kuten HE:ssä todetaan, alkoholilain kokonaisuudistuksen myötä ikääntyneiden alkoholin kulutuksen kasvu jatkunee ja kasvua vauhdittaa helposti saatavissa olevien ja aiempaa edullisempien alkoholijuomien tarjonta lähiympäristössä. Näin ollen ikääntyneiden ongelmallinen alkoholinkäyttö, ikääntyneille itselleen ja lähiympäristölle aiheutuvat alkoholihaitat ja näistä johtuva tuen tarve sekä ikääntyneiden alkoholikuolleisuus ovat vaarassa lisääntyä entisestään.

Helsingissä 7.11.2017

Sininauhaliitto ry

Teemu Tiensuu, toiminnanjohtaja